

GLOBAL LUNG CANCER
COALITION

Akciğer kanseri taraması

Tarama ile bir hastalığın erken dönemlerinde herhangi bir belirti vermeden önce risk altında olan kişilerin test edilmesi ve bunların kanıtlanmış bir tedaviye erişmesi sağlanır. Faydalı olması için, tarama:

- hastalığı erken evrelerde yakalamada güvenilir olması gerekir
- basit ve halka açık olmalıdır
- insanlara toplamda zarardan çok fayda vermelidir

Akciğer kanseri için neden tarama yapılmalı?

Akciğer kanseri tedavisinde bugüne kadarki en iyi sonuçlar hastalığı mümkün olduğunca erken teşhis etmekle sağlanmıştır. Akciğer kanserinin erken safhaları pek az belirti gösterebilir, bu nedenle tarama, akciğer kanserini mümkün olduğunca erken teşhis etmenin pratik bir yoludur. Taranan çoğu kişide akciğer kanseri teşhis edilmez.

Akciğer kanseri taraması nasıl yapılır?

Mevcut uygulamada düşük doz bilgisayarlı tomografi (düşük doz CT taraması veya LDCT olarak da adlandırılır) kullanılır. Bunlar, doğru teşhis için kullanılabilecek üç boyutlu bir resim oluşturmak amacıyla vücudun iç kısımlarının bir dizi resmini çekmek için yalnızca düşük bir radyasyon dozuna ihtiyaç duyan özel X-ışını makineleridir.

En yeni LDCT tarayıcıları, bu resimlerin çok hızlı bir şekilde alınmasını sağlar (bir nefes tutuşu içinde). Birleştirilen resimler, çok küçük tümörleri bile belirleyebilecek kadar açıktır.

Tarama işe yarıyor mu?

İlk büyük kanıt, 2013 yılında yayınlanan ABD'deki Ulusal Akciğer Kanseri Tarama Denemesi'nden (NLST) geldi. LDCT'nin, günümüzde akciğer kanserinden ölen her beş kişiden birinin hayatını kurtarabileceğini gösterdi.

Akciğer kanseri tarama ile bulunursa, çoğunlukla erken bir aşamadır (1. evre hastalığı olarak adlandırılır) ve bu kişilerin muhtemelen yalnızca cerrahiye ihtiyacı vardır ve daha iyi sonuçlar alınır.

Kimler taramadan geçiyor?

İlkeler ülkeden ülkeye değişebilir, tarama, muhtemelen akciğer kanseri riski yüksek olan aşığdaki gibi birine odaklanacaktır:

- genel olarak sağlıklı
- belirti yok
- 55-74 yaşlarında
- hala sigara içen veya son 15 yıl içinde bırakan biri

İnsanları tarama kategorisine sokan diğer faktörler de olabilir, ancak bu, yaşadığınız ülkenin taramaya yaklaşımına ve ailenin akciğer kanseri öyküsüne sahip olmasına, önceki solunum yolu hastalığına veya asbeste maruz kalmaya bağlı olabilir.

Yüksek riskli bir grupta olduğunuzdan endişeleniyorsanız doktorunuzla görüşün.

Akciğer kanseri için rutin tarama, tüm dünyada sınırlıdır. ABD, ana akım tıbbi sağlık hizmetlerinin bir parçası olarak akciğer kanseri taraması olan tek ülkedir. Kanada'da, birkaç pilot proje ile tarama lehine yeni yönergeler yayımlanmıştır. Şu anda Avrupa Komisyonu tarafından tavsiyeler hazırlanıyor olsa da, Avrupa'da rutin tarama henüz başlamadı.

Akciğer kanseri belirtileriniz varsa doktorunuzla konuşun. Akciğer kanseri belirtileri şunları içerebilir:

- bitmeyen öksürük
- tükürüğünde kan
- sebepsiz yere nefessiz kalmış hissetmek
- göğüs veya omuz ağrıları
- kan tükürme

Tarama randevusu için davetiye beklemeyin.

Tarama tamamlandıktan sonra ne olur?

Tarama sürecinde, bir kişinin akciğerlerinin temiz olup olmadığını kontrol etmek için LDCT taramaları alınır. Çoğu zaman durum böyledir. Bazen bir taramada normalde sağlıklı, hava ile dolu akciğer dokusunun katılaştığını gösteren olağandışı lekeler veya alanlar görülebilir. Bunlara nodül denir.

Daha önemlisi, bir nodül bulmak mutlaka kanser olduğu anlamına gelmez. Örneğin, basit bir göğüs enfeksiyonundan sonra zararsız nodüller kalabilir. Nodüller nispeten yaygındır - 50 yaşına ulaşan insanların en az yarısında olur. Ancak, çoğu (% 95'in üzerinde) kanser değildir.

Ya nodül varsa?

Tarama, bir veya daha fazla nodülünüz olduğunu gösterirse sağlık ekibi uygun bir izleme ve test planı hazırlamak için sizinle birlikte çalışır. Tarama programlarının bundan sonra ne yapılacağını bildiren yönergeleri vardır.

Tarama tek seferlik bir kontrol değildir. Doktorunuz tavsiye ettiği müddetçe, gelişmekte olan olası bir kanserin olabileceğince erken bulunması için yıllık olarak düzenli tarama gerekir.

Riskler nelerdir?

Kanser tarama testleri mükemmel değildir. Bazı kanserler (yanlış negatif) atlanabilir ve bazı olağandışı lekeler, kanser gibi görünebilir (yanlış pozitif), yani insanlara daha fazla gereksiz test yapılabilir.

LDCT taramaları insanları çok düşük radyasyon seviyelerine maruz bırakır. Bu radyasyon seviyesi, X-ışınından daha fazladır ancak kanser belirtileriniz varsa yaptırabileceğiniz düzenli bir BT taramasından çok daha düşüktür.

Doğal ortamınızda altı aydan itibaren yaklaşık aynı miktarda radyasyon alırsınız. Bu seviye göğüs kanseri taraması için yapılan mamografi ile

benzerdir.

Tarama için sırada ne var?

Kanıtlar LDCT taramasının, akciğer kanserinin erken tespitinde ve hayatta kalma oranlarının artırılmasında önemli bir adım olduğuna işaret ediyor. Taramalar daha düşük radyasyon seviyeleri ile daha hassas hale geldikçe, tedaviler ve sonuçlar sadece daha iyi olabilir.

Diğer tarama yaklaşımlarına yönelik araştırmalara dahil olanlar:

- daha iyi, daha kesin tarayıcılar
- BT taramalarında görülebilecek kadar büyümeden önce küçük akciğer tümörlerinin mikroskopik bulguları için tükürük veya kan örneğine bakmak
- Akciğer kanseri varsa değişen maddeleri bulmak için nefes testi

Ülkemizde tarama programı yoksa ne olur?

Eğer yüksek risk grubunda olduğunuzu düşünüyorsanız, doktorunuzla, hastaneyle veya yerel akciğer kanseri organizasyonu ile endişelerinizi konuşun. Size ülkenizdeki sağlık seçenekleri hakkında bilgi verirler ve neler yapılabileceğini bulmanıza yardım ederler.

Özet

BT taramalarını kullanarak yapılan akciğer kanseri taraması, yüksek riskli kişilerde akciğer kanserini erken teşhis etmede etkilidir. Bu harika bir haber ve giderek daha fazla kişinin erken evre akciğer kanseri tedavisi göreceği ve uzun vadede umudunun daha iyi olacağı manasına geliyor.

İnsanların istediği kadar yaygın olmamasına rağmen, dünya genelinde pek çok ülkede pilot projeler yürütülmektedir.

Yakınlarınızda böyle bir proje var mı diye yerel akciğer kanseri organizasyonlarına danışın.

GLOBAL LUNG CANCER
COALITION

Akciğer kanseri taraması
© Küresel Akciğer Kanseri Koalisyonu
www.lungcancercoalition.org

Bu bilgilendirme broşürü Küresel Akciğer Kanseri Koalisyonu (GLCC) sekreterliği tarafından hazırlanmış ve akciğer kanseri uzmanları tarafından gözden geçirilmiştir. Ülkenizdeki mevcut destek ve bilgi hizmetleri hakkında daha fazla bilgi için, www.lungcancercoalition.org sayfasını ziyaret edin
Sürüm 1.0 – Temmuz 2017.